

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

за спеціальністю 053 Психологія.

на підставі публічного захисту дисертації на тему:

**«Аксіопсихологічні детермінанти вчинку самовизначення майбутніх
психологів»**

12 лютого 2026 року

Здобувач ступеня доктора філософії Лазарук Андрій Франкович, 1979 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2001 році Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка за спеціальністю «Початкове навчання та практична психологія», працює викладачем кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Психологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.091, утворена наказом Західноукраїнського національного університету, Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 19 грудня 2025 року № 932 у такому складі:

Голова разової Гірняк Андрій Несторович, доктор психологічних наук, спеціалізованої професор, завідувач кафедри психології та соціальної роботи вченої ради – Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти – Буняк Надія Андрониківна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету;

Бугерко Ярослава Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Офіційні
опоненти – Гуляс Інеса Антонівна, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної психології Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича;
Лящ Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології та соціальної роботи
Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського.

на засіданні 12 лютого 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Лазаруку Андрію Франковичу на підставі публічного захисту дисертації «Аксіопсихологічні детермінанти вчинку самовизначення майбутніх психологів» за спеціальністю 053 Психологія.

Дисертацію виконано у Західноукраїнському національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Фурман Анатолій Васильович, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами). Робота містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, спрямованих на нове вирішення актуального наукового, що має істотне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія. Дисертацію виконано державною мовою, оформлено відповідно до вимог МОН, обсяг основного тексту відповідає освітньо-науковій програмі закладу та специфіці спеціальності.

Здобувач має 29 наукових публікацій за темою дисертаційної роботи. Основні наукові результати дисертації викладено у семи статтях у фахових

наукових виданнях категорії Б, включених до Переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН України. Крім того, здобувач є автором 22 публікацій апробаційного характеру. Усі публікації відповідають вимогам пунктів 8 і 9 Порядку та відображають основні наукові результати дисертації:

1. Лазарук А. Ф. Феноменологія самовизначення особи: базові теоретичні підходи у психології. *Психологія і суспільство*. 2024. №1. С. 131-149. (2,0 д. а.).

DOI : <https://doi.org/10.35774/pis2024.01.131>.

2. Лазарук А. Ф. Програма емпіричного дослідження аксіопсихологічних детермінант вчинку самовизначення майбутніх психологів. *Психологія і суспільство*. 2025. №2. С. 143-164. (2,5 д. а.).

DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2025.02.168>.

3. Лазарук А. Ф., Рудакевич О.М. Мультиmodalний формат освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів: практичний вимір. *Перспективи та інновації науки. Серія «Психологія»*. 2025. № 8 (54). С. 1462-1481. (1,5 д. а. / 1,2 д. а. авторський внесок: концептуалізовано сутність вказаного поняття та проаналізовано практичні аспекти мультиmodalного формату освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів).

DOI : [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-1462-1481](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-1462-1481).

4. Лазарук А. Ф., Шафранський В. В. Ціннісно-мотиваційне спричинення процесу самовизначення майбутніх психологів. *Наукові перспективи. Серія «Психологія»*. 2025. №6 (60). С. 1423-1445. (1,6 д. а. / 1,2 д. а. авторський внесок: проаналізовано та систематизовано ціннісно-мотиваційне спричинення процесу самовизначення майбутніх психологів).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6\(60\)-1423-1445](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6(60)-1423-1445).

5. Лазарук А. Ф., Шафранський В. В. Мультиmodalний формат освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів: сутнісний зміст. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Психологія»*. 2025. №8 (48). С. 1565-1581. (1,3 д. а. / 0,8 д. а. авторський внесок: визначено зміст мультиmodalного формату освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів).

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-1565-1581](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-1565-1581).

6. Шафранський В. В., Лазарук А. Ф. Професійне самовизначення майбутніх психологів: вчинково-циклічний підхід. *Габітус*. 2024. Вип. 68. С. 227-233. (0,9 д. а. / 0,7 д. а. авторський внесок: проаналізовано та систематизовано сутнісний зміст професійного самовизначення майбутніх психологів у форматі вчинково-циклічного підходу А.В. Фурмана).

DOI : <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.68.38>.

7. Фурман А. В., Лазарук А. Ф. Самовизначення людини в сучасному світі: постнекласична інтерпретація. *Журнал сучасної психології*. 2025. № 2 (37). С. 118-130. (1,5 д. а. / 1,0 д. а. авторський внесок: проаналізовано та систематизовано сутнісний зміст та завдання самовизначення людини в постнекласичному світі).

DOI : <https://doi.org/10.26661/2786-7471/2025-2-13>.

8. Лазарук А. Ф. Аксіопсихологічні чинники професійного самовизначення майбутніх психологів. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації : збірник тез доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених* (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 1045 с. С. 971-976. (0,2 д. а.).

9. Лазарук А. Ф. Вчинок самовизначення як психологічний феномен. *Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 28-29 квітня 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 321 с. С. 164-170. (0,3 д. а.).

10. Лазарук А. Ф. Аксіопсихологічні детермінанти вчинку самовизначення майбутніх психологів. *Аксіопсихологічні вектори розвитку сучасної освіти: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. Г. К. Радчук* (м. Тернопіль, 19-20 жовтня 2023 р.). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. 542 с. С. 10-16. (0,3 д. а.).

11. Лазарук А. Ф. Аксіопсихологічні чинники підготовки майбутніх психологів крізь призму УХВЛ. *Ціннісні орієнтири сучасної освіти в умовах сьогодення крізь призму Української Хартії вільної людини* (м. Тернопіль, 27 жовтня 2023 р.) : науковий, методичний, інформаційний збірник

Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / редкол. : О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко та ін. Тернопіль: ТОКІППО, 2023. 276 с. С. 139-144. (0,2 д. а.).

12. Лазарук А. Ф. Особистісні ресурси професійного самовизначення майбутніх психологів. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 3-4 листопада 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 413 с. С. 158-161. (0,2 д. а.).

13. Лазарук А. Ф. Вчинковий підхід до професійного самовизначення майбутніх психологів. *Litteris et Artibus: Нові горизонти : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Кременець, 30 жовтня 2023 р.). / за заг. ред. О. В. Тригуби. Кременець : КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2023. Вип. VIII. 331 с. С. 4-8. (0,3 д. а.).

14. Лазарук А. Ф. Професійна підготовка майбутніх психологів в контексті концепції постнекласичної раціональності. *Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 24 листопада 2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 435 с. С. 325-329. (0,3 д. а.).

15. Лазарук А. Ф. Методологічна схема вчинку самовизначення як сутнісної форми життєреалізування людини. *Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії : збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених* (м. Тернопіль, 30 квітня 2024 року). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 240 с. С. 78-82. (0,3 д. а.).

16. Лазарук А. Ф. Самовизначення людини в умовах війни: вчинково-циклічний вимір. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи : матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 20-21 червня 2024 р.). Тернопіль : Університетська думка, 2024. 242 с. С. 56-60. (0,3 д.а.).

17. Лазарук А. Ф. Вчинок самовизначення у просторі суспільного буття. *Восьмі Геретівські читання: збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 27 вересня 2024 р.) / редкол.: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко та ін. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2024. 396 с. С. 204-208. (0,3 д. а.).

18. Лазарук А. Ф. Удосконалення освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів на засадах вчинкового підходу. *Сучасна освіта в глобальному і національному вимірах: виклики, загрози, ефективні рішення : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (з міжнародною участю)* (м. Тернопіль, 17 жовтня 2024 р.) / упоряд.: Г. М. Мешко, І. М. Шульга. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. 717 с. С. 327-332. (0,3 д. а.).

19. Лазарук А. Ф. Ситуаційний компонент вчинку самовизначення у циклічно-вчинковому вимірі. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 1 листопада 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. Т. 1. Т. 1. 236 с. С. 150-154. (0,3 д. а.).

20. Лазарук А. Ф. Резильєнтність людини в аксіопсихологічному вимірі: постановка проблеми. *Резильєнтність в умовах війни: теорія, практика та ресурси: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів освіти і молодих учених* (м. Тернопіль, 23 квітня 2025 р.) / за ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2025. 389 с. С. 99-105. (0,3 д. а.).

21. Лазарук А. Ф. Вчинковий підхід як чинник удосконалення фахової підготовки майбутніх педагогів. *Актуальні проблеми дошкільної, початкової та спеціальної освіти в умовах кризових викликів суспільства: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю* (14-15 травня 2025 р.) / за заг. ред. Л.Є. Петухової, О.В. Саган, Н.І. Сидоренко, А.С. Бальохи, Н.М. Борисенко. Івано-Франківськ, 2025. 287 с. С. 157-160. (0,4 д. а.).

22. Лазарук А. Ф. Проблемні аспекти самовизначення людини в умовах війни. *Психологічна наука і практика: сучасні виклики та допомога особистості в кризових умовах : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Київ, 10 квітня 2025 р.) / упоряд. : І. С. Булах, Л. М. Вольнова, Н. В. Гузій. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. Ч. 1. 443 с. С. 272-276. (0,3 д. а.).

23. Лазарук А. Ф. Індивідуальність людини як метатеоретичний конструкт. *Індивідуальність у психологічних вимірах спільнот та професій: збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 17 квітня 2025 р.) / за заг. ред. Л. С. Яковицької, Л. В. Помиткіної. Київ : КАІ, 2025. 377 с. С. 70-79. (0,4 д. а.).

24. Лазарук А. Ф. Самовизначення як вчинок: вибір бути собою. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти : збірник матеріалів III міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 24-26 квітня 2025 року). Полтава : Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. 145 с. С. 85-91. (0,6 д. а.).

25. Лазарук А. Ф. Самовизначення майбутніх фахівців соціогуманітарної сфери в умовах сьогодення. *Актуальні проблеми розвитку сучасної науки: виклики та перспективи : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених* (м. Запоріжжя, 29 квітня 2025 року). Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 604 с. С. 171-176. (0,2 д. а.).

26. Lazaruk A. Improving the educational and professional training of future psychologists in the light of the theory of post non-classical rationality. *Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 30 квітня 2025 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2025. 421 с. С. 110-115. (0,3 д. а.).

27. Лазарук А. Ф. Цінності як основа самоздійснення людини в сучасному світі. *Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід : збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції* (м.

Тернопіль, 15-16 травня 2025 року) / ред. кол. : Морська Н. Л., Литвин Л. М., Поперечна Г. А. Тернопіль : Осадца Ю. В. 2025. 264 с. С. 64-68. (0,3 д. а.).

28. Лазарук А. Ф. Готовність майбутніх психологів до самовизначення: концептуальний зміст. *Формування готовності до інноваційної професійної діяльності майбутніх фахівців: теорія і практика : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Запоріжжя, 16 травня 2025 року) / за ред. А. С. Лесик, К. Ю. Петрик, Н. М. Щербакової. Запоріжжя : БДПУ, 2025. 335 с. С. 103-107. (0,3 д. а.).

29. Лазарук А. Ф. Самовизначення майбутніх психологів: провідні аксіо-психологічні детермінанти. *Інноваційні підходи до розвитку технологій та економіки : збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Свалява, 6 червня 2025 року). Свалява : Закарпатський навчально-науковий інститут ЗУНУ, 2025. С. 228-232. (0,3 д. а.).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради: **Гірняк Андрій Несторович**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету, зауважень немає.

Рецензент: **Буняк Надія Андрониківна**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету. *Зауваження:*

1. Методичне забезпечення емпіричного дослідження демонструє широкий спектр психодіагностичних інструментів, однак доцільно було б включити додаткові методики, які безпосередньо фокусуються на аналізі персональних цінностей і смислів, що визначають професійне самовизначення здобувачів. Це дало б змогу точніше оцінити їх індивідуальні ресурси та бар'єри для здійснення вчинку самовизначення в процесі освітньо-професійної діяльності.

2. При вивченні аксіопсихологічних детермінант вчинку самовизначення майбутніх психологів автором було здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних і емпіричних даних у національному контексті. Водночас, для повнішої

верифікації отриманих результатів і перевірки універсальності запропонованої моделі доцільним було б провести порівняльний аналіз з відповідними міжнародними дослідженнями у сфері професійного самовизначення та особистісного розвитку студентів психологічних спеціальностей.

Рецензент **Бугерко Ярослава Миколаївна**, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету. *Зауваження:*

1. Робота виграла б за наявності порівняльних даних стосовно структурно-змістових характеристик вчинку самовизначення студентів різних курсів та рівнів освітньо-професійної підготовки, оскільки висновки свідчать про динамічний розвиток аналізованого явища.

2. Рекомендовано більш детально обґрунтувати методику актуалізації аксіопсихологічних детермінант вчинку самовизначення майбутніх психологів у процесі їх освітньо-професійного становлення та чіткіше показати практичну застосовність запропонованих практичних рекомендацій.

Офіційний опонент **Гуляс Інеса Антонівна**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. *Зауваження:*

1. У теоретичному розділі дисертації методологічно продуктивним виглядало б ширше зіставлення авторського трактування вчинку самовизначення з іншими сучасними концепціями професійного й особистісного самовизначення (зокрема, психосоціальною, кар'єрною, рольовою, суб'єктно-діяльнісною), що могло б додатково окреслити межі застосування запропонованої концептуальної моделі та підкреслити її евристичний потенціал у ширшому контексті.

2. Практичні рекомендації дисертації, могли б бути доповнені блоком щодо застосування аксіопсихологічного підходу для профілактики професійної дезорієнтації, формального самовизначення та емоційного виснаження майбутніх психологів, що розширило б прикладний потенціал результатів.

Офіційний опонент **Лящ Оксана Павлівна**, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи Вінницького

державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Зауваження:

1. Методологічний аналіз аксіопсихологічних детермінант вчинку самовизначення міг би бути доповнений ширшим залученням сучасних зарубіжних досліджень у галузі ціннісно-смислової регуляції професійного вибору, що сприяло б розширенню міжкультурного контексту дослідження.

2. В емпіричному дослідженні доцільним виглядало б окреме зіставлення результатів, отриманих у студентів різних курсів навчання, що дало б змогу поглибити наукові уявлення про динаміку та вікові особливості становлення аксіопсихологічних детермінант вчинку самовизначення. Також можна було б висвітлити потенційні ризики формального або зовнішньо зумовленого самовизначення майбутніх психологів у сучасних соціокультурних умовах, що надало б дослідженню додаткового прикладного змісту.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради.

«Проти» немає.

«Утримались» немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 58.082.091 присуджує **Лазаруку Андрію Франковичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Андрій ГІРНЯК